

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

Утвърдил,
ДИРЕКТОР:/п/
/М. Желязкова/

**МЕХАНИЗЪМ
ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ
ЗА УЧЕБНАТА 2025 - 2026 ГОДИНА**

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

Септември, 2025 г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Училищния механизъм за противодействие на училищния тормоз, следва принципите, заложи в Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците в училище, утвърден със заповед № РД 09-611 от 18.05.2012 г. на Министъра на образованието и науката.

Със Заповед № РД-08-1379/12.09.2025г. на Директора на ПГАТ „Цанко Церковски“ за учебната 2025/2026г. е определен **Училищен координационен съвет** в състав:

Председател: Даринка Христова Иванова – Педагогически съветник

Членове: 1. Асен Цанев Георгиев - старши учител по Физическо възпитание и спорт

2. Христина Йорданова Пачова – училищен психолог

3. Мария Величкова Иванова – член на обществен съвет

4. Габриела Атанасова Атанасова – ученичка в XII^в клас

Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, ясно да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на три нива - класна стая, училище, общност.

За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в училище

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите ученици. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между учениците и поведение, което е неприемливо. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически форми.

II. ИЗМЕРЕНИЯТА НА НАСИЛИЕТО МЕЖДУ ДЕЦАТА

Всяка постъпка, чрез която един човек може да навреди на друг човек е НАСИЛИЕ. Няма значение дали някой те удря, или само заплашва, този някой нарушава основните ти права като човек, накърнява достойнството ти и руши уважението и доверието ти към другите. **НАСИЛИЕТО Е ПРЕСТЪПЛЕНИЕ.** То причинява болка, нарушава спокойствието ти и отнема щастието ти, без някой да те пита дали си съгласен.

Не винаги човекът, който може да те нарани е непознат и безразличен за теб. Това, че някой е твой роднина или близък, не му дава правото да те наранява. С тази постъпка той също става престъпник.

Насилието между учениците в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

на учениците, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Последниците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и силно привличат общественото внимание.

ТОРМОЗЪТ е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група ученици.

Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики:

1. Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.
2. Той е злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи ученик;
3. Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;

Тормозът може да бъде:

- **реален** - преки нападения (удряне, заплаха, принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, откраждане или повреждане на лични вещи)

- **виртуален** – непряк - (разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключат някого от приятелската среда).

Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз - словесни изрази, които имат за цел унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите.

Психичен тормоз - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с учениците, изолиране.

Сексуален тормоз – представлява всяка форма на поведение със сексуален характер, имащо за цел да накърнява достойнството на лицето. Включва подигравки със сексуално значение, неподходящо докосване, бележки и надписи със сексуално съдържание и т.н. до по-екстремни форми на нападане и насилие.

Виртуален /Кибертормоз/ - обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронните средства за комуникация или в социалните мрежи, разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис в интернет или по други канали без негово съгласие, кражба на самоличност, разпространение на слухове в социалните мрежи др.

Един от признаците, че дете може би е жертва на кибертормоз, е рязката смяна на настроението и поведението му при използване на интернет или при получаване на обаждане по мобилен телефон – например детето става мълчаливо и боязливо.

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

Физическият тормоз е формата, която възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към нея. Психическият и социалният тормоз по-трудно могат да бъдат установени, тъй като те не са така видими, а и децата от своя страна нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания.

Ролите в ситуациите на тормоз могат да се разделят по следния начин:

Мъчител (агресор) – инициатор и изпълнител, който кани другите да се присъединят, лидер, който измисля нови начини за издевателство;

Помощник на мъчителя – помага с цел да получи одобрението на мъчителя, присъединява се към тормоза, когато вече е започнал;

Подкрепящ мъчителя – винаги присъства, дори да не се намесва активно; присмива се на жертвата, окуражава мъчителя, приканва другите да се забавляват;

Защитник на жертвата – опитва се да каже на другите да спрат, вика за помощ, защитава или насърчава жертвата;

Страничен наблюдател – стои настрана, преструва се, че не забелязва, не взема страна и не прави нищо;

Жертва – обект на тормоза.

Има и малка група деца, които са едновременно и насилници и насилвани. Обикновено такива деца са тормозени от някой „по-силен“, а те реагират като тормозят някой по-слаб от тях.

III. ПРИЗНАЦИ ЗА РАЗПОЗНАВАНЕ.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е деструктивен и опасен вид насилие. Усилията за справяне с насилието в училище трябва да бъдат насочени към всички проявления на това явление, а не само към неговите физически форми.

Разпознаването на физическото насилие включва следните физически и поведенчески показатели:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едностранни отговори;
- безпокойство и крайности в поведението - от агресивност до пасивност;
- лоша представа за себе си - децата смятат, че са заслужили насилието;
- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;
- влошаване на успеха от обучението и чести отсъствия от училище;
- чести отсъствия от определени часове, например физическо възпитание и спорт;

Разпознаването на психическото насилие включва следните физически и поведенчески показатели:

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
- агресивно поведение и/или поведението, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
- внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;
- бягане и криене, включително зачестили бягства от училище;

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

- загуба на доверие, неучастие в общите занимания в училище, ниска самооценка;
- употреба на алкохол, медикаменти, самозанемаряване
- психосоматични симптоми.

Разпознаването на сексуалното насилие включва както изброената по-горе симптоматика, така и различни прояви на сексуализирано поведение (имитация на сексуален акт, разголване, използване на език, свързан със сексуални действия и т.н., които са нехарактерни за съответната възрастова група деца).

IV. УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА

Училищната политика е съобразена с програмата за приобщаващо образование, личностно развитие, етичния кодекс и програмата за превенция и намаляване на застрашените от отпадане ученици.

Общата подкрепа за личностно развитие на учениците включва дейности съобразно техните интереси, способности, компетентности и изява в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение имат за цел изграждане на позитивен организационен и психологически климат в училище, включително чрез психологическа подкрепа. Тя е насочена към учениците и включва:

1. създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес;
2. предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците;
3. групово работно с ученици; кризисна интервенция;
4. работа със средата, в която е ученикът – семейството, връстниците.

Училищната политика се реализира на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

1. ДЕЙНОСТИ НА РАВНИЩЕ УЧИЛИЩЕ

1.1. ПРЕВЕНЦИЯ

- Създаване на училищен координационен съвет /УКС/. Той се ръководи от зам.-директор и в него участват учители, педагогически съветник, ученици и родители. Съставът на УКС се актуализира всяка учебна година.

- Изготвяне на план за съответната учебна година за противодействие на тормоза, който съдържа дейности по превенция и интервенция на равнище клас и училище. Той е със срок една учебна година.

- Създаване на единни училищни правила и запознаване на целия персонал и учениците на ПГАТ „Цанко Церковски” гр. Павликени с тях.

- Осъзнаване и оценка на проблема:

Оценката на проблема се организира Училищния координационен съвет /УКС/ за справяне с насилието чрез анкета в началото и в края на всяка учебна година с цел определяне на формите и видовете тормоз, участниците в тормоза и местата, където най-често се случва.

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

Резултатите от оценката се обсъждат на педагогически съвет, а в подходящ формат – с родителите и учениците.

- На базата на извършената оценка се изготвя план за противодействие на училищния тормоз от УКС за справяне с насилието, който се актуализира всяка година до края на месец октомври.

1.2. ИНТЕРВЕНЦИЯ

Интервенцията на равнище училище включва воденето на училищен дневник, инициране на работа по случай и насочване на случай към други служби.

- Водене на училищен дневник. В дневника със случай се документират единствено ситуациите съответстващи на второ и трето ниво на класификацията на тормоза, при които се намесва координационния съвет. УКС извършва оценка на риска и създава процедура за откриване и работа по случая в училище.

- Процедура за откриване и работа по случай. При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от училищния психолог или от педагогическия съветник. Информацията за вписаните в Дневника със случаи на училищен тормоз се съхранява само при психолога или педагогическия съветник, или, по изключение, при друг член на координационния съвет, определен от директора на училището.

- Класификация на формите на тормоз и предприемане на съответни действия /таблица/

- Насочване на случай към външни служби. При установяване на случай на тормоз незабавно се уведомяват органите за закрила на детето и полицията. Уведомяването се извършва от служител в училището, установил тормоза. Това може да бъде учител, възпитател, педагогически съветник, психолог, служител от непедагогическия персонал, директор. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето” по местоживеене.

Като първа стъпка се уведомява директора на училището, който е задължен да уведоми съответния отдел „Закрила на детето” по местоживеене, МКБППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм. В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето” към Дирекциите „Социално подпомагане”. Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло.

2. ДЕЙНОСТИ НА НИВО КЛАС/КЛАСНА СТАЯ

- В часа на класа всеки класен ръководител използва формите на групова работа, дискусия, споделяне на опит за разясняване на проблема за същността и видовете тормоз между учениците;

- Учителите да включват по подходящ начин коментирането на проблема насилие и тормоз и ценностите, които ги предотвратяват, ако учебното съдържание на преподавания от тях предмет позволява това.

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

- Класните ръководители запознават родителите на родителски срещи с механизма и какви са резултатите от извършената оценка.

- Всяка паралелка заедно с класния ръководител изработва общи правила на поведение в класа.

- Класният ръководител, заедно с учениците изработва процедура, описваща мерките в случай на нарушаване на правилата.

3. ВКЛЮЧВАНЕ НА РОДИТЕЛИ

Родителите се привличат, като партньори в дейностите по превенция на тормоза. При включването на родителите се има предвид следното:

- Да бъдат уведомени за случилото се.
- За предприетите от училището действия.
- В разговора е важно да се акцентира, родителите на жертвата да не критикуват другото дете или групата деца.

- Разговорът трябва да е проведен на подходящо и спокойно място.
- В края на разговора могат да бъдат приети конкретни договорености, какво може да се предприеме и какво се очаква, като резултат.

4. ДЕЙНОСТИ НА НИВО ОБЩНОСТ

- Класните ръководители съдействат на УКС за подобряване на комуникацията и взаимодействието между училищната и родителската общности; за издирване и привличане на родители, които да подпомагат дейностите на ниво клас и училище, в посока организиране на подходящи училищни инициативи.

- УКС за справяне с насилието, съгласувано с директора на осигурява реални партньорства с външни за училището организации, служби и специалисти:

5. ПРИЛАГАНЕ МЕТОДИТЕ НА ЗВЕНО „МЕДИАЦИЯ“

- Медиацията е доброволен, структуриран и поверителен процес за мирно разрешаване на конфликти чрез диалог, с помощта на безпристрастни участници.
- Медиацията е част от дейностите по превенция на агресията, тормоза и насилието и е елемент от цялостната политика за подобряване на училищния климат.

5.1. Цели и задачи

- Основни цели:
 1. Подпомагане на мирното разрешаване на конфликти в училищната общност.
 2. Намаляване на напрежението и ескалацията на конфликтни ситуации.
 3. Изграждане на култура на диалог, уважение и отговорност.
 4. Подобряване на психосоциалния климат в училището.
- Основни задачи:
 1. Прилагане на методите на медиацията при възникнали конфликти.
 2. Ранно съдействие при възникнали конфликтни ситуации.
 3. Развитие на социални и комуникативни умения.

5.2. В прилагането на методите на медиацията участват:

1. Директор;

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

2. Заместник-директор по учебната дейност (ЗДУД);
3. Училищен психолог;
4. Педагогически съветник;
5. Класни ръководители;
6. Представител на Обществения съвет на училището;
7. Представител на Ученическия парламент;
8. Външен експерт

Всеки участник изпълнява своята роля в съответствие с професионалната си компетентност и при спазване на принципите на медиацията.

5.3. Медиацията се прилага при спазване на следните принципи:

1. Доброволност;
2. Равнопоставеност на страните;
3. Неутралност и безпристрастност;
4. Поверителност;
5. Отговорност за поетите ангажименти;
6. Уважение към личността.

5.4. Обхват и прилагане

- Медиацията се прилага при:
 1. Междуличностни конфликти между ученици;
 2. Конфликти между ученик и учител;
 3. Прояви на тормоз между учениците
 4. Агресивно поведение в училищна среда
- Медиацията не се прилага при:
 1. Случаи с риск за здравето и живота;
 2. Случаи, подлежащи на санкции по действащото законодателство.

5.5. Процедура за прилагане на методите на медиация

- Насочването към медиация може да се извърши чрез:
 1. По желание на ученика/участника в конфликта
 2. Препоръка от класен ръководител;
 3. Насочване от училищния психолог или педагогическия съветник;
 4. Сигнал от родител.
- Процедурата включва:
 1. Предварително проучване на случая;
 2. Индивидуални разговори със страните;
 3. Съвместна среща с двете страни, участващи в конфликта

5.6. Дейности за изпълнение

1. Информационна кампания сред учениците и родителите за възможността за медиация;
2. Провеждане на срещи за разрешаване на възникнали конфликти;
3. Индивидуални и групови консултации;
4. Включване на родител и ученик като участници в процеса;

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

5. Мониторинг на резултатите от прилагането на медиацията;

V. ДЕЙСТВИЯ ЗА СПРАВЯНЕ С УСТАНОВЕН УЧИЛИЩЕН ТОРМОЗ В ПГАТ „ЦАНКО ЦЕРКОВСКИ“

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладяни от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест. Важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Ако се касае просто за приятелска игра учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат следните действия:

1. Задължение на всеки учител/служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

2. В случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;

3. Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията;

4. Важно е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

5. Прекратяване на ситуация на тормоз.

• **Реакции спрямо ученика, упражнил тормоз.**

1. Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класният ръководител или педагогическия съветник.

- Учителят показва ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че хората правят грешки, които следва да бъдат поправени, без да се налагат наказания;

- Ключов момент във възстановяването на щетата е, че учителя разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си. С това негово решение трябва да се съгласи и потърпевшият от тормоза ученик;

- Учителя изслушва ученика, упражнил тормоза в отсъствието на потърпевшият ученик;

- След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на учениците и дава обратна връзка;

- Класният ръководител може да потърси съдействие и от другите учители и от педагогическия съветник, който също може да подпомогне работата като наблюдава ученика във взаимоотношенията му с другите ученици и даде насоки за действията и мерките, които учителят да предприема при необходимост.

2. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата се прилага подходът за възстановяване на щетата, уведомяване на класния ръководител и Училищния координационен съвет УКС, като се съставя протокол за тормоз.

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

- Класният ръководител уведомява родителите за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;

- Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и negliжирането на другия ученик от тяхна страна само ще задълбочат конфликта;

- Учителят насочва родителите за консултация с педагогическия съветник.

3. При много сериозно ниво на тормоз – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на ученика-жертва, така и на ученика-извършител се уведомява Дирекция социално подпомагане – Отдел „Защита на детето” и полицията.

- Учителят, станал свидетел на подобен тормоз, ако не може да се справи сам е длъжен да потърси помощ от охраната в училище, дежурния екип или други лица, намиращи се в района на инцидента;

- След прекратяване на физическия контакт между лицата, свидетелят на тормоза уведомява директора на училището и регистрира ситуацията на насилие в единния регистър на училището;

Регистърът съдържа кратко описание на всяка ситуация, кога се е случила, кои са участниците и какви мерки са били предприети. Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат необходимите мерки за взаимодействие с учителите, родителите и педагогическия съветник. Регистъра се съхранява при педагогическия съветник.

- УКС за справяне с тормоза обсъжда ситуацията на свое работно заседание и съставя протокол за тормоз, уведомява класния ръководител и родителите на учениците като ги насочва към МБППМН, полицията и О„ЗД”.

• Реакции спрямо ученика, който е обект на тормоз

- Работата с ученици, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило;

- Необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

- Класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

• Реакции спрямо наблюдателите

- Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. От останалите очаква да направят същото, ако се случи в бъдещето;

- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо учениците, станали обект на тормоз.

VI. ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЗАЩИТНА МРЕЖА ЗА СПРАВЯНЕ С УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

Настоящите правила имат за цел прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

1. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕРСОНАЛА

1.1. УЧИЛИЩЕН КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище.
- Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици.
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата. Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

1.2. КЛАСНИ РЪКОВОДИТЕЛИ

- В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието.
- С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие.
- Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
- За всяка повтаряща се проява на насилие или по-сериозен инцидент попълват протокол, който предават на училищната комисия.
- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр.: инспектор ДПС, инспектори от СДВР, неправителствени организации и др.
- Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
- Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури.
- Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

1.3. УЧИТЕЛИ, КОИТО НЕ СА КЛАСНИ РЪКОВОДИТЕЛИ

- Включват темата за насилието в учебните часове, при които това е възможно.

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.

- Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

1.4. ДЕЖУРНИ УЧИТЕЛИ

- Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз.

- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.

- Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и докладват на УКС, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

1.5. ПОМОЩЕН ПЕРСОНАЛ

- Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.

- Познават основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.

- Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

2. ПРОЦЕДУРИ ЗА РЕГИСТРИРАНЕ, ДОКЛАДВАНЕ И РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ СРЕД УЧЕНИЦИТЕ.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

2.1. Всяка ситуация на тормоз или насилие трябва да бъде регистрирана и описана в протокола за съобщаване за насилие от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден протокол.

2.2. Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик. Учителят или служителят действат в следната последователност:

- извеждат пострадалото дете от опасната зона и ако се налага го придружават до лекарския кабинет;

- при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете медицинското лице се обажда на телефон 112, а класния ръководител – на родителите или настойниците на детето

- ресорният зам.- директор уведомява веднага училищното ръководство и УКС;

- описват ситуацията писмено в протокола за установено насилие.

2.3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.

- Всеки служител на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите / настойниците на детето.

„Превенция и предотвратяване на тормоза и насилието и намаляване агресията в училищата“ № BG05SFPR001-1.010

- Учителят описва ситуацията писмено.
 - След проверка на случая директорът свиква училищната комисия и подава сигнал до Отдел „Закрила на детето” по местоживее на детето.
- 2.4. Действия при установяване, че дете е упражнило тормоз.
- Учителят описва ситуацията писмено в Протокол;
 - Класният ръководител уведомява и свиква среща с родителите;
 - Свиква се училищната комисия;
 - При повтарящи се случаи на тормоз, УК уведомява МКБППМН, Полицията и отдел „Закрила на детето“;
 - Училищната комисия изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията у детето.

3. МЕРКИ ПРИ КРИЗИСНИ СИТУАЦИИ

1. УК заседава най-малко два пъти в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултатите от дейността си. При необходимост се свиква извънредно.
2. При наличие на писмен или устен сигнал, УК се събира в рамките на 24 часа в работните дни.
3. При възникване на кризисната ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РУО и Отдел ”Закрила на детето” по местоживее на детето, в РПУ и до Инспектор ДПС.
4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, УК съставя индивидуален план за кризисна интервенция.
5. Всеки, който работи в училище и има съмнение или информация за дете в риск може да подаде сигнал към ОЗД по местоживее на детето. Когато сигналът се отнася за дете в риск той може да бъде проучен от социалния работник, дори да е подаден анонимно.

VII. УЧИЛИЩНА СИСТЕМА ЗА НАСОЧВАНЕ КЪМ ДРУГИ СЛУЖБИ

Училищния координационен съвет /УКС/ за справяне с насилието, съгласувано с Директора осигурява реални партньорства с външни за училището организации, служби и специалисти:

1. Дирекция "Социално подпомагане" - Отдел „Закрила на детето” – Даниела Атанасова
2. РПУ Павликени - ДПС Петко Атанасов

Приет на заседание на Педагогически съвет с Протокол № 21 / 12.09.2025 г.
Актуализиран на заседание на Педагогически съвет с Протокол № 11 / 10.03.2026 г.